

Деякі етичні та правові аспекти кріоконсервування гамет та ембріонів людини

О.В. Григоренко², М.П. Петрушко¹

¹Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України, м. Харків

²ПАТ «Інвестиційно-фінансовий консалтинг», м. Київ

To Some Ethical and Legal Issues of Human Embryo and Gamete Cryopreservation

O.V. Hryhorenko², M.P. Petrushko¹

¹Institute for Problems of Cryobiology and Cryomedicine of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine

²PJSC «Investment and Financial Consulting», Kyiv, Ukraine

Наразі у зв'язку зі збільшенням кількості онкологічних захворювань, хронічних хвороб, ятрогенних ускладнень та тенденцією до реалізації репродуктивних прав у пізньому віці актуальним є питання щодо лікування безпліддя допоміжними репродуктивними технологіями (ДРТ). Одним із важливих етапів лікування безпліддя є кріоконсервування гамет та ембріонів, яке покращує результативність програм ДРТ і дозволяє планувати вагітність.

Мета дослідження – з'ясування етичних і правових аспектів процедури кріоконсервування репродуктивних клітин та/або ембріонів.

Проаналізовано 118 анкет респондентів, генетичний матеріал яких був кріоконсервований. Морально-правове визнання рішення щодо кріоконсервування гамет та/або ембріонів ґрунтується на інформованій письмовій згоді пацієнта.

В Україні рекомендовано такі терміни зберігання генетичного матеріалу: ооцити та ембріони – 2 роки, спермії – 10 років. Більшість пацієнтів (84,7%) погодилися на короткострокове зберігання (до трьох місяців) власних репродуктивних клітин та/або ембріонів. У разі настання вагітності після лікування ДРТ 100% пацієнтів подовжили термін договору на зберігання (більше року). У разі виникнення непередбачуваних ситуацій у родині подальшу долю біоматеріалу може вирішити один із подружжя (59,3% випадків) та медичний центр (40,7% випадків, із яких 5,9% підлягають знищенню, 0,1% передаються в якості донорського матеріалу). У разі настання очікуваної вагітності та відсутності планування наступної вагітності 50% пацієнтів погодилися передати біоматеріал для наукових досліджень, 41,6% – вирішили віддати на утилізацію і 8,4% – безкорисливо передати безплідним подружнім парам.

Проблема кріоконсервування репродуктивних клітин і ембріонів викликає морально-етичні питання, які на сьогодні не врегульовані законодавством України. У зв'язку з цим цікавим є досвід країн Європейського Союзу та США щодо етичних і правових аспектів кріоконсервування генетичного матеріалу людини та регулювання діяльності кріобанків.

Currently the need of infertility therapy with the assisted reproductive technology (ART) is essential due to an increased number of malignancies, chronic diseases, iatrogenic complications and a tendency to advancement of reproductive age. One of the most important stages in infertility therapy is the cryopreservation of gametes and embryos, which improves the ART protocols efficiency and allows planning the pregnancy.

The research purpose was to investigate the ethical and legal aspects of cryopreservation procedure for reproductive cells and/or embryos.

During the study we have analyzed 118 questionnaires of respondents, whose genetic material was cryopreserved. Moral and legal recognition of decision on gametes and/or embryos cryopreservation has been achieved by obtaining the patient's informed consent.

The recommended terms for genetic material storage in Ukraine are as follows: 2 years for oocytes and embryos, 10 years for spermatozoa. Most patients (84.7%) have agreed to a short-term storage (up to 3 months) of the own reproductive cells and/or embryos. In case of pregnancy onset after ART therapy 100% of patients prolonged the contract terms for storage (more than 1 year). In case of contingencies in family the biomaterial fate can be solved by one of the couple (59.3% of cases) and medical center (40.7% of cases, where 5.9% to be discarded, 0.1% to be donated). In case of pregnancy onset and no planning next pregnancy 50% of patients agreed to give their biomaterial to scientific research, 41.6% decided to discard it and 8.4% to donate to infertile couples.

The problem of cryopreservation of reproductive cells and embryos raises the moral and ethical issues that, unfortunately, are not regulated now by the law of Ukraine. In this regard of interest is to use the experience of the European Union and the United States on ethical and legal aspects of human genetic material cryopreservation and the legal regulation of cryobanks' activity.

